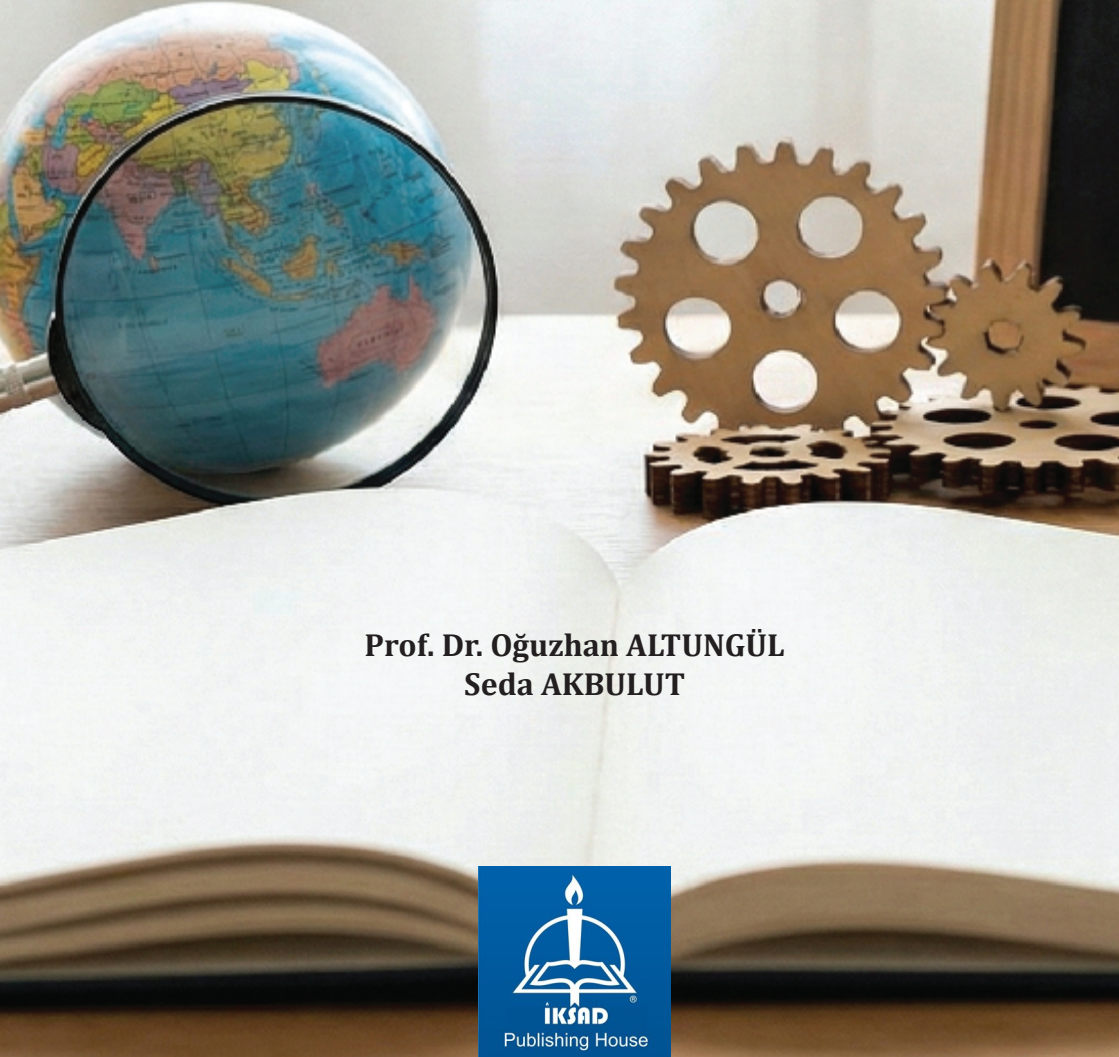
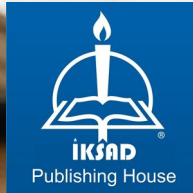

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM STRESLERİ VE İŞ BULMA KAYGILARI

Prof. Dr. Oğuzhan ALTUNGÜL
Seda AKBULUT

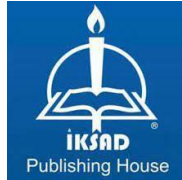
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM STRESLERİ VE İŞ BULMA KAYGILARI¹

Prof. Dr. Oğuzhan ALTUNGÜL

Seda AKBULUT

2025

DOI: <https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.17742559>

¹ Bu Çalışma Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Streslerinin İş Bulma Kaygıları Üzerinde Etkisi isimli tezden üretilmiştir.

Copyright © 2025 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed
or transmitted in any form or by
any means, including photocopying, recording or other electronic or
mechanical methods, without the prior written permission of the publisher,
except in the case of
brief quotations embodied in critical reviews and certain other
noncommercial uses permitted by copyright law. Institution of Economic
Development and Social
Researches Publications®
(The Licence Number of Pubicator: 2014/31220)
TÜRKİYE TR: +90 342 606 06 75
USA: +1 631 685 0 853
E mail: iksadyayinevi@gmail.com
www.iksadyayinevi.com

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.
Iksad Publications – 2025©

ISBN: 978-625-378-400-3
Cover Design: İbrahim KAYA
November / 2025
Ankara / Türkiye
Size: 14,8x21cm

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
TABLolar LİSTESİ	iii
1.GİRİŞ	4
1.1. Stres.....	5
1.1.1. Stresin Kaynakları	7
1.1.2. Stresin Evreleri	9
1.1.3. Stres Tepkileri	10
1.1.4. Stres Belirtileri.....	10
1.1.5. Stresi Değerlendirme	11
1.1.6. Eğitim ve Stres	12
1.1.7. Eğitim Stresinin Sonuçları.....	14
1.1.8. Üniversite Gençliği ve Stres	14
1.2. İş Bulma Kaygısı.....	16
1.2.1. İşsizlik ve İş Bulma Kaygısı.....	18
1.2.2. İş Bulma Kaygısının Kuramsal Temelleri ve İşsizliğin Etkileri	20
1.2.3. İş Bulma Kaygısının Nedenleri	21
1.2.4. İş Bulma Kaygısını Etkileyen Faktörler	25
1.2.5. Türkiye’de Genç İşsizliği	25
1.2.6. İşsizliğin Nedenleri.....	26

1.2.7. Üniversite Öğrencilerinde İş Bulamama ve İşsizlik Kaygısı ile İlgili Yapılan Araştırmalar	28
2.GEREÇ ve YÖNTEM	31
2.1. Araştırmanın Amacı	31
2.2. Araştırmanın Konusu ve Önemi.....	31
2.3. Araştırma Yöntemi, Evreni ve Örneklemi	31
2.4. Veri Toplama Araçları	32
2.4.1. Eğitim Stresi Ölçeği:	32
2.4.2. İş Bulma Kaygısı Ölçeği:	33
2.5. Verilerin Analizi.....	33
3.BULGULAR.....	35
4.TARTIŞMA.....	47
5. KAYNAKLAR	57

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Demografik Bilgilerine Göre Dağılımları	35
Tablo 2. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Ortalama Puan Dağılımları	36
Tablo 3. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları	37
Tablo 4. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumlarının Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları	39
Tablo 7. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumları Korelasyon Testi Sonuçları	45
Tablo 8. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumları Regresyon Testi Sonuçları	45

1.GİRİŞ

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri, eğitim süreçlerinde yalnızca teorik bilgiyle değil, aynı zamanda fiziksel yeterlilik, beceri gelişimi ve uygulamalı derslerle şekillenen çok yönlü bir eğitim yapısıyla karşı karşıyadır. Bu çok boyutlu yapı, öğrencilerde zaman yönetimi, başarı baskısı ve performans kaygısı gibi stres unsurlarını beraberinde getirebilmektedir. Özellikle mezuniyete yaklaşan öğrenciler için kariyer belirsizliği ve sektördeki rekabet koşulları, bu stresin daha da yoğunlaşmasına neden olmaktadır. Eğitim süreci yalnızca akademik başarıyla sınırlı kalmayıp, öğrencilerin kişisel geleceklerine dair beklentileriyle de iç içe geçmiştir.

Bu bağlamda, eğitim sürecinde hissedilen stresin, öğrencilerin iş hayatına yönelik kaygı düzeylerini artırması kaçınılmaz hale gelmektedir. Spor Bilimleri mezunlarının istihdam alanlarının sınırlı olması, kadro kontenjanlarının yetersizliği ve liyakat temelli olmayan atama süreçleri, öğrencilerde gelecek kaygısını besleyen temel faktörler arasında yer almaktadır. Öğrenciler, eğitimleri sırasında hissettikleri yetersizlik duygusu ya da başarısızlık korkusunu, mezuniyet sonrası iş bulamama ihtimaliyle birleştirdiklerinde, psikolojik baskının derinleştiği bir döngü oluşmaktadır. Bu durum, yalnızca

bireysel bir kaygı değil; aynı zamanda eğitim politikaları ve iş gücü planlaması açısından da dikkate alınması gereken yapısal bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.1. Stres

Stres kavramı, tarih boyunca farklı şekillerde tanımlanmıştır. 14. yüzyılda stres, hayatta karşılaşılan talihsizlik, zorluk ve üstesinden gelmesi zor olan durum şeklinde tanımlanmıştır (Ercan, 1998). 17. Yüzyılın içinde fizik alanından Robert Hooke, esneyebilen bir cisim ve dış kuvvet arasında olan ilişkiye bir tanımlama getirmek adına bu terimi kullanmıştır. 18. Yüzyılda ise Thomas Young, stresi "maddenin içinde olan bir direnç ya da güç" şeklinde ifade etmiştir (Ethel, 1994). 19. Yüzyıl içinde stres birçok hastalığa neden olan önemli bir etken olduğu anlaşılmıştır (Ercan, 1998). Ayrıca, stresin organizma içinde bulunan, iç organlar ve metabolizmada yarattığı bozukluklar; sıkıntının da bu bozuklukların ortaya çıkardığı sürekli yorgunluk, meşakkat ve zorluk olarak tanımlandığı görülmektedir (Türk Dil Kurumu, 1988).

Stres, günlük hayatta sıkça kullandığımız bir terimdir. Bununla birlikte, bireylerin çözüme ulaşamayan bazı sorunlar

karşısında hissettikleri yetersizlik, yalnızlık ve çaresizlik duyguları; bunalma ve sıkışma gibi psikolojik ya da fiziksel zorlanmalar ve çeşitli semptomlar şeklinde kendini gösteren stres, günümüzde çokça tartışılan ve pek çok araştırmanın odağında olan bir kavramdır. Ancak, bu konuda araştırmacılar arasında tam bir görüş birliği sağlanamamıştır (Palaz, 2015).

Stres, çeşitli tanımlarında genellikle iki ana kavram etrafında şekillenir: baskı ve gerilim (Rice, 1999). Stres, bireyin aşırı uyarıcı olarak algıladığı bir durumla karşılaştığında ortaya çıkar ve bu durumda huzursuzluk, gerginlik, kaygı, öfke ve depresyon gibi rahatsız edici duygular yaşanabilir (Folkman ve Lazarus, 1988; Çoruh, 2003). Cüceloğlu (2003) ise stresin, bireyin fiziksel ve psikolojik kapasitesini aşan bir çaba ile uyumsuz koşullarla başa çıkma çabası olduğunu belirtmektedir. Stres, dışsal çevresel uyarıcıların ya da fizyolojik ya da psikolojik kaynaklı içsel uyarıcıların tehdit olarak algılandığı durumlarda vücudun kendini koruma amacıyla verdiği otomatik tepkiler olarak tanımlanabilir (Barut ve ark., 2010).

Stres, günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılan bir duygu durumudur. Stres yaratma potansiyeline sahip olaylar ise genellikle "stresörler" olarak adlandırılmaktadır (Şahin, 1998).

Stres kaynağı, günlük yaşamda herhangi bir anda ortaya çıkabilen ve belirli bir zaman sınırlaması olmaksızın etkisini sürdürebilen bir etkidir (Selye, 1976). Özellikle, strese yol açan faktörlerin zarar verici olabileceği belirtilmekle birlikte, bireylerin bilişsel değerlendirmelerinin yanı sıra kişisel özellikleri ve baş etme becerilerinin de bu süreçte önemli bir rol oynadığı vurgulanmaktadır (Yöndem, 2000).

1.1.1. Stresin Kaynakları

Bireyde strese yol açan etkenler, stres kaynakları veya stresörler olarak adlandırılır. Stresörler, kişilik özelliklerinden veya sosyal çevreden kaynaklanabilir. Bir stres kaynağının stres oluşturması, bireyin bu stresörü nasıl algıladığına bağlıdır; dolayısıyla, bir kişi için strese neden olan bir durum, başka bir kişi için aynı etkiyi yaratmayabilir. Stresörlerin türü ve şiddeti kişiden kişiye değişiklik gösterir (Gökgöz, 2013). Uğur (2005) ise strese neden olan faktörleri üç ana başlıkta ele almaktadır: günlük olaylar, yaşamın belirli bölümlerinde önem arz eden ve kritik olayların yaşanması, savaş veya doğal afetler gibi katastrofik durumlar.

1.1.1.1. Günlük Olaylar

Günlük yaşamda stres kaynağı olabilecek olaylar arasında sözel tacizler, alınan yeni kararlar, diğer insanlarla yaşanan tartışmalar ve çevremizde tanık olup bize zarar verdiğini düşündüğümüz uygunsuz davranışlar yer alabilir (Uğur, 2005).

1.1.1.2. Genel Major Hayat Olayları

Bu stresörlerin, belirli bir anlamı olmasa da bazı durumlarda strese kaynak şeklinde algılanabilmektedir. Olaylar, pozitif ve negatif olmak üzere iki gruba ayrılır. Pozitif olaylar, önemi olmayan stres kaynakları ya da başka bir deyişle yararlı etkileri varken; negatif yaşam olguları, stres yapan etkiler yaratıp sağlık sorunlarına yol açabilmektedir. Medikal sonuçlar doğuran önemli yaşam olaylarının en belirgin örnekleri arasında evlilik, boşanma, işten kovulma gibi durumlar yer almaktadır (Uğur, 2005).

1.1.1.3. Katastrofik Durumlar

Katastrofik durumlar, yüksek düzeyde stres yaratan olaylardır. Bu tür durumların en belirgin örnekleri arasında doğal afetler bulunmaktadır. Doğal afetler yaşayan insanlar, zamanla

alkol ve madde bağımlılığı yapan birçok zarar veren alışkanlıklar geliştirdikleri ve bu nedenle sağlık kuruluşlarına başvurdıkları gözlemlenmektedir. Bir diğer katastrofik tepki ise savaşlardır; savaşlar, insanlığın karşılaştığı en acımasız ve yıkıcı olaylar arasında yer almaktadır. Savaştan mağdur olanların çoğunluğunda uyku bozuklukları, kabuslar, tekrarlayan hafıza kayıpları ve akıl hastalığı şeklinde tanımlanan PTSD (Post-Travmatik Stres Bozukluğu) gibi sorunların görüldüğü bilinmektedir (Uğur, 2005).

1.1.2. Stresin Evreleri

Stres organizma tepkisi şeklinde değerlendirildiği bu varsayımda, Selye (1976), stresin üç evre halinde meydana geldiğini belirtmektedir. İlk evre, alarm aşamasıdır. Bu evre otonom sinir sistemini aktifleştirir ve salgı bezlerine uyarı vererek kana fazlaca adrenalin ve çeşitli biyokimyasallar gönderir. Bu durum, vücudu acil durumlarla başa çıkmaya hazırlarken, stres hali bitmezse ikinci evre olarak bilinen direnç aşaması devreye girer. birinci evre olan alarm aşaması ortadan kaybolur ve birey uyum sağlamaya çalışır. Kişinin uyumu devam ettikçe direnç azalır ve vücut yorgunluk belirtileri göstermeye başlar. Yorgunluk veren vücut, stresin yarattığı baskıları kaldıramayarak

gücünü kaybeder ve tükenme aşamasına geçer; bu aşamada da alarm aşamasına benzeyen belirtiler kendini gösterir.

1.1.3. Stres Tepkileri

Bedensel ve ruhsal olarak canlı bir birey, kendisini tehlikede hissettiğinde veya başa çıkmada güçlük yaşadığı durumlarla karşılaştığında birçok psikolojik ve fiziksel değişiklik yaşar (Baltaş ve Baltaş, 2000). Stres tepkisinin nedenleri, daha önce bahsedilen fiziksel çevre, psiko-sosyal özellikler ve kişinin yaptığı işle ilgili faktörlerden kaynaklanmaktadır. Ancak burada odaklanılması gereken asıl konu, kişinin kendi psikolojik gücünden kaynaklanan günlük stres algısı, içinde bulunduğu gelişim aşamasının getirdiği stres ve neredeyse herkesin yaşamında aniden ortaya çıkan kriz şeklindeki streslerdir (Baltaş ve Baltaş, 2008).

1.1.4. Stres Belirtileri

Stres, bireyin normal düzenini bozarak nöropsikolojik bir durum yaratan bir etkidir. Psikofizyolojik ve davranışsal açıdan çeşitli etkileri bulunur (Tengilimoğlu ve Okutan, 2002). Stresin yalnızca olumsuz bir etkisi yoktur; olumlu ve olumsuz yönleri mevcuttur. Selye'nin "eustress" olarak tanımladığı yapıcı stres,

bireylerin hayatında olumlu sonuçlar doğurabilir. Örneğin, iş hayatında artan iş yükü karşısında makul seviyede bir stres, daha fazla çaba göstermeyi teşvik edebilir ve yaratıcılığı artırabilir. Diğer yandan, zararlı stres (distress) genellikle uzun süre devam eden bir stres türüdür ve bireylerde fiziksel ve ruhsal çöküntüye neden olarak ciddi hastalıklara yol açabilir (Schoenemann ve ark., 2000).

1.1.5. Stresi Değerlendirme

Stresle ilgili yapılan araştırmalar, stresin her zaman olumsuz etkiler yaratmadığını, aynı zamanda etkili bir motivasyon kaynağı olabileceğini göstermektedir. Stres kaynaklarını tanıyıp bunları motivasyonel bir güce dönüştürebilen bireylerin, stres yönetimi becerilerinin daha güçlü olabileceği söylenebilir. Bir kişinin stres yaşaması için çevresindeki değişimlerin onu etkilemesi gerekmektedir. Eğer çevredeki bir değişim veya bireyin çevresini değiştirmesi üzerinde belirgin bir etki yaratıyorsa, bu durumda kişi stres hissedebilir. Ayrıca, kişilik özellikleri de stres tepkilerini etkileyen önemli bir faktördür. Bazı kişilik özellikleri, bireyi strese daha duyarlı hale getirirken, diğerleri bu duyarlılığı azaltabilir (Çoruh, 2003). Bireylerin algıladığı stres

incelendiğinde, psikolojik özelliklerin de önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Algılanan strese verilen tepkiler, yalnızca bireysel özelliklerle değil, aynı zamanda fiziksel koşullarla da ilişkilidir. Kişinin içinde bulunduğu duruma göre, stres tepkileri farklılık gösterebilir. İnsanlar, değişken varlıklar oldukları için, aynı duruma farklı tepkiler verebilirler. Örneğin, bir olay bir birey için stres verici olmayabilirken, başka bir birey için aynı olay stres yaratabilir. Değerlendirme teorileri incelendiğinde, stres değerlendirme sürecinin hem kişisel hem de durumsal faktörlerden etkilendiği anlaşılmaktadır. Kişisel faktörler, geçmiş deneyimler, başa çıkma becerilerine olan inanç ve irade gibi unsurlar etrafında gruplanabilirken; durumsal faktörler, o duruma aşina olma, psikososyal desteklerin varlığı ve durumun belirsizliği gibi unsurları içermektedir (Lazarus ve Folkman, 1984).

1.1.6. Eğitim ve Stres

Eğitim sürecine katılan bireylerdeki davranış değişiklikleri, yeni davranış dizilerinin kazanılması veya geçmişteki istenmeyen davranışların terk edilmesi şeklinde görülebilir ve bu değişim yalnızca öğrenme sürecinin bir sonucu olarak meydana gelir (Fidan, 1996). Eğitimin bir diğer tanımı ise,

bireyin öğrenme kapasitesinin ortaya konmasıdır. Üst bilişsel fonksiyonların farkına varılması ve bu fonksiyonların geliştirilmesi, bireyin yeni değişimlere uyum sağlama yeteneğini bilgi, beceri ve uyum açısından güçlendirmek amacıyla uygun öğrenme koşullarının sağlanmasını gerektirir (Hesapçıoğlu, 2001). Aşırı strese verilen tepkileri şekillendiren bazı zihinsel süreçler bulunmaktadır. Bu süreçler arasında dikkatsizlik, karar verme zorlukları, ilgi ve motivasyon kaybı, olumsuz değerlendirme, organizasyon problemleri ve basit işlemsel hatalar yer almaktadır (Özmen, 2008). Stres, belirli bilişsel ve duygusal tepkilere yol açmaktadır. Bu tepkiler arasında dikkat süresi ile kısa ve uzun süreli bellek sorunları gibi bilişsel etkiler ile yaşanan stresle başa çıkma çabası sırasında ortaya çıkan tehdit algısı, korku ve kaygı gibi duygusal tepkiler yer almaktadır. Bu duygusal tepkiler, birey tarafından yaşam alanına bir müdahale olarak algılandığında, öfke, karamsarlık ve depresyon gibi olumsuz duygu durumlarının gelişmesine yol açabilir (Şahin, 1998). Kaygı, belirsizlik ve çaresizlik duygularını yansıtan stres deneyimlerinden biri olarak tanımlanabilir. Stresin evrelerinden, genel uyarılmışlık durumunun kaygı duygusuna dönüşüp dönüşmeyeceğini belirleyen temel faktör, kişinin bilişsel yapısıdır (Uçar, 2004).

1.1.7. Eğitim Stresinin Sonuçları

Stres, sınıf içinde düşük düzeyde bir motivasyon kaynağı olarak işlev görebilir ve bu şekilde öğrenciler üzerinde teşvik edici bir etki yaratabilir (Blazer, 2010). Ancak, kontrolsüz bir şekilde sürdüğünde, uzun vadede ve yüksek yoğunlukta olumsuz sonuçlara yol açma potansiyeline sahiptir (Balamurugan ve Kumaran, 2008). Özellikle öğrencilere yönelik aşırı beklentiler söz konusu olduğunda, stresin kronikleşme eğiliminde olduğu vurgulanmaktadır (Conner ve ark., 2009; Copeland, 2008). Bu beklentiler, ebeveynler, okul yöneticileri ve öğretmenlerin öğrencilerden yüksek akademik başarı elde etmelerini veya eğitim dışı etkinliklere katılmalarını istemeleri gibi taleplerden kaynaklanmaktadır (Blazer, 2010). Stres altında olan öğrencilerde baş ağrısı, karın ağrısı ve sürekli yorgunluk gibi fizyolojik semptomlar sıklıkla gözlemlenmektedir (Blazer, 2010). Ayrıca, kalp çarpıntısı, ani sıcak basması, nefes darlığı ve mide bulantısı gibi yaygın şikayetler de görülebilmektedir (Balamurugan ve Kumaran, 2008).

1.1.8. Üniversite Gençliği ve Stres

Üniversite eğitimi, öğrencilere yalnızca bir meslek kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda hayattan keyif alan,

kendisiyle ve çevresiyle uyum içinde olan, düşünen ve düşüncelerini eyleme dönüştüren, amaçları ve ilkeleri olan, yenilikçi, üretken, modern, bedensel ve ruhsal açıdan sağlıklı bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir (Savcı ve Aysan, 2014). Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalar, depresyonun bu gruptaki en yaygın psikolojik rahatsızlık olduğunu ortaya koymuştur. İlk ve orta öğretimlerini başarıyla tamamlayan gençler için yükseköğretime geçiş, kritik bir öneme sahiptir. Zira üniversiteye başlamak, yeni beklentilerin ortaya çıkmasına neden olmakta ve bu durum, öğrencilerin karşılaştığı çeşitli güçlükleri de birlikte ortaya çıkarmaktadır. Üniversiteye yeni başlayan gençlerin karşılaştığı en önemli zorluklardan biri, birçok uyum problemi yaşamalarıdır. Yapılan araştırmalarda, üniversite öğrencileri için stres yaratan faktörler sırasıyla ekonomik sorunlar, üniversite ortamının getirdiği zorluklar, üniversiteye kayıt süreci sorunları, akademik zorluklar ve olumsuz yaşam olayları olarak belirlenmiştir. Özellikle ekonomik sıkıntıların, öğrencilerin depresyon ve kaygı düzeylerinde ciddi artışlara neden olduğu ve bunun da öğrencilerin sınav performanslarında anlamlı bir düşüşe yol açtığı gösterilmiştir (Durak-Batıgün ve Ataş-Kayış, 2014).

1.2. İş Bulma Kaygısı

Kaygı kavramı literatürde çeşitli şekillerde tanımlanmakta olup, psikologlar tarafından genellikle belirsiz bir korku olarak ifade edilmekte ve bu durumun öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkili olduğu vurgulanmaktadır (Huang ve ark., 2019). Kaygı, iki farklı türde incelenir: durumluk kaygı ve sürekli kaygı. Sürekli kaygı, bireyin çeşitli etkenler nedeniyle zihninde sürekli bir kaygı hali yaşamasını ifade ederken, durumluk kaygı, bireylerin yalnızca tehdit olarak algıladıkları belirli olaylarla ilişkili olarak deneyimledikleri geçici stres ve korku durumlarını kapsar.

Üniversite öğrencileri açısından iş bulma kaygısı, istihdam edilme kaygısı ve işsizlik kaygısı, durumluk kaygı olarak değerlendirilebilir. İşsizlik, ekonomik kriz dönemlerinde baskı, gerilim ve stresin başlıca sebeplerinden biri olarak kabul edilmektedir. Ayrıca, işsizlik, bireylerin kariyer süreçlerine uyum sağlamalarını zorunlu kılan en belirgin ve somut yaşam olaylarından biri olarak görülmektedir (Scheid ve Brown, 2009). Kaygı, günümüz gençliği için en önemli problemlerden biri olup, gelecekle ilgili potansiyel tehlikeli durumlara karşı duyulan endişe durumunu ifade eder (Tekin Tayfun ve Korkmaz, 2016).

Günümüzde gençlerin yaşadığı psikolojik, ekonomik ve sosyal sorunların sebepleri arasında iş dünyasına ilk adım atacak olmaları ve tecrübesizlikleri gibi faktörler bulunmaktadır (Yazar Aslan, 2015). Hızla değişen koşullara uyum sağlama ve zorluklarla başa çıkabilme çabaları, bireylerin yaşadığı kaygıyı artırmaktadır. Artan kaygı, bireylerin karar verme güçlüğü ve yersiz korkular yaşama duygusuyla sonuçlanabilir. Bu bağlamda, gençlerin yaşadığı kaygılar, çok yönlü ve karmaşık sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Çakmak ve Hevedanlı, 2004).

İşsizlik, sadece iş arayan veya işsiz kalan bireyler için değil, iş sahibi olan bireyler için de önemli bir sorundur. Bir işe sahip olan bireyler bile işlerini kaybetme olasılığıyla karşı karşıya oldukları için kaygı yaşayabilirler. İşsiz kalan yakınlarını duyduğunda, kendi işinin de tehlikede olduğunu düşünerek kaygısı daha da artabilir (Aytaç ve Keser, 2002). Üniversite öğrencileri, toplumların geleceğini belirleyen önemli bir role sahiptir. Bu nedenle, öğrencilerin yaşadığı kaygı, çözülmesi gereken önemli bir sorun haline gelmektedir. Kaygılarını etkileyen faktörleri belirlemek ve buna uygun çözümler üretmek,

kaygı sorununun çözümünde etkili olabilir (Yılmaz ve ark., 2014).

Gençlerin işsizlikten kurtulmak ve iş gücü piyasasında daha iyi bir konum elde etmek için yükseköğrenime yönelmeleri yaygındır. Ancak eğitim seviyelerinin yükselmesi ve eğitilmiş birey sayısının artması, gençlerin iş bulma baskısını artırmaktadır (Kıcır, 2017). Üniversite mezunlarının işsizlik oranının yüksek olması ve üniversite sayısının artması, mezun öğrencilerin gelecekleri ve iş bulma konusundaki belirsizliklerini ve kaygılarını daha da artırmaktadır (Boğazlıyan ve ark., 2017). İşverenlerin işe alım sürecinde daha seçici olmaları ve özel koşullar aramaları, Türkiye'deki işsizlik sorununun bir sonucudur. Bu koşullar altında iş bulmak, bireyler arasında rekabeti artırmakta ve sadece bir diploma sahibi olmak yetersiz kalmaktadır (Karabulut, 2007).

1.2.1. İşsizlik ve İş Bulma Kaygısı

Ülkenin beşeri sermayesinin büyük bir kısmını oluşturan ve nitelikli iş gücü olarak tanımlanan eğitilmiş bireyler arasında işsizlik oranının yüksek olduğu gözlemlenmektedir (Dursun ve Aytaç, 2009).

Ekonomik Etkiler: İşsizliğin ekonomik etkileri, işsizlik oranlarının üretim üzerinde doğrudan bir etki yaratmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum, arz ve talep dengesinin bozulmasına yol açarak ülkelerin ekonomik büyümesini engelleyen büyük bir sorun oluşturur. Yüksek işsizlik oranları, bireylerin satın alma güçlerini düşürerek genel ekonomik faaliyetleri olumsuz bir şekilde etkileyebilir (Adak, 2010).

Sosyal Etkiler: İşsizliğin sosyal boyutu da önemli bir konudur, çünkü işsiz kalan bireylerin yalnızca kendileri değil, aynı zamanda aileleri ve çevreleri de bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Örneğin, Dursun (2013) tarafından yapılan bir araştırmada, işsizlik nedeniyle bireylerin aile yapısının bozulduğu ve boşanma oranlarının arttığı belirtilmektedir. Bir başka çalışmada ise işsizlik nedeniyle suç oranlarında artış gözlemlendiği ifade edilmiştir (Adak, 2010).

Genç Nüfus ve İstihdam: Türkiye’de iş ve istihdam, özellikle genç nüfus için büyük bir önem taşımaktadır. Kariyerlerine yeni başlayan üniversite öğrencileri, eğitimlerinin tamamlanmasının ardından farklı iş alanlarına yönelerek mesleki anlamda belirli bir uzmanlık kazanmayı hedeflemektedirler. İstihdam edilebilirlik, üniversite öğrencilerinin eğitim

hayatlarının sonlarına doğru giderek daha belirgin hale gelen ve geleceğe yönelik kariyer planları yapabilmelerini sağlayan önemli bir faktördür (Cüceloğlu, 2020).

1.2.2. İş Bulma Kaygısının Kuramsal Temelleri ve İşsizliğin Etkileri

İş bulma kaygısı, durumluk kaygı türlerinden biri olarak, bireylerin gelecek kariyerleri ile ilgili duyduğu endişeyi tanımlamaktadır (Kasalak, 2020). Bu kaygı, Psikososyal Gelişim Teorisi, Öğrenilmiş Çaresizlik Teorisi, Motivasyon-Duygunun Atıf Teorisi ve Beklenti-Değer Teorisi gibi çeşitli teorik yaklaşımlar üzerinden açıklanabilir (Kasalak, 2020). Üniversite öğrencilerinin iş bulma konusunda yaşadıkları kaygılar, kariyer hedeflerine ulaşmalarını zorlaştırabilecek önemli engeller yaratabilmektedir (Zhou ve ark., 2021). Shin (2019) iş bulma kaygısının kariyerle ilgili karar alma süreçlerinde zorluklara yaşam memnuniyeti üzerinde olumsuz etkilere ve bireylerin özgüven düzeylerinde azalmaya yol açtığını ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, internet bağımlılığı gibi durumlarla ise pozitif bir ilişki bulunduğu gözlemlenmektedir (Jang ve Kyoung, 2013).

Bu bağlamda, üniversite öğrencilerinin yaşadığı iş bulma kaygısının, yaşamlarındaki olumlu durumlarla olumsuz bir ilişki

kurarken, olumsuz durumlarla ilişkili olarak daha olumlu etkiler yaratabilen bir kaygı türü olduğu söylenebilir. Kaygı, her birey için önemli ve kaçınılmaz bir kavramdır. Optimal düzeydeki kaygı, bireylerin başarılarını artırıcı ve motive edici bir faktör olabilir. Ancak, iş bulma konusunda yoğun kaygı yaşayan bireyler, başarıyı elde edemeyecekleri düşüncesiyle potansiyellerinin çok daha altında kalma riski taşımaktadır (Ergür, 2004). Sonuç olarak, iş bulma kaygısı, üniversite öğrencileri için karmaşık bir durum olup, hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle, üniversitelerin ve eğitim kurumlarının öğrencilerin kaygılarını yönetmelerine yardımcı olacak stratejiler geliştirmeleri ve bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmeleri için gerekli destek ve kaynakları sağlamaları kritik öneme sahiptir.

1.2.3. İş Bulma Kaygısının Nedenleri

Üniversite çağındaki gençler, gelecekle ilgili belirsizlikler ve kararsızlıklar yaşadıkça kaygıları artmaktadır. Mezuniyet sonrası ne yapacaklarını bilememe ve gelecekte kötü bir şeyle karşılaşma endişesi, gençlerin yaşadığı kaygıları derinleştiren faktörlerdir (Çakmak ve Hevedanlı, 2005). İşsizlik sorunu, özellikle genç bireyler için küresel bir mesele haline gelmiştir ve

mezuniyet sonrasında iş bulma kaygısı, üniversite son sınıf öğrencileri arasında yaygındır. Türkiye'deki araştırmalar, yükseköğrenim seviyesindeki öğrencilerin çoğunun iş bulma kaygısı taşıdığını ortaya koymaktadır (Çolakoglu ve ark., 2017).

Öğrencilerin yaşadığı kaygılar genellikle mezuniyet sonrası döneme yönelik algılansa da, bu kaygılar birçok faktöre bağlı olarak da ortaya çıkabilir. Üniversiteye yerleşen öğrencilerin çoğunun kaygıları, üniversite sınavından önce başlayıp mezuniyet sonrasına kadar uzanan bir süreci kapsar. Bu kaygılar, öğrencilerin üniversite eğitimi aldıkları şehir, sosyo-ekonomik durumları, arkadaşlık ilişkileri, barınma sorunları ve gelecek endişeleri gibi çeşitli faktörlerden etkilenmektedir.

Gelecek endişesi, üniversite öğrencileri arasında iş bulma kaygısının önemli bir kaynağıdır. Gençlerin işsizlik oranlarının yüksek olması, üniversite sayılarının artması, mezun sayısının artması ve iş arayanlar arasındaki rekabetin artması gibi durumlar, iş bulma kaygısının temel nedenleri arasında sayılmaktadır (Dursun ve Aytaç, 2009). Bu bağlamda, üniversite çağındaki gençlerin iş bulma kaygısı ve gelecekle ilgili endişeleri, onların psikolojik ve duygusal sağlıklarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin iş bulma kaygısı, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kaygının yönetilmesi ve azaltılması, eğitim kurumlarının ve toplumun gençlerin kariyer planlamalarına destek olmaları açısından kritik bir öneme sahiptir. Öğrencilerin kaygılarını azaltmak ve onların potansiyellerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmak, geleceğin daha sağlıklı bireylerini yetiştirmek için gereklidir. Gençlerin iş bulma kaygılarını anlamak ve bu kaygıları hafifletmek, onların sağlıklı bir psikolojik gelişim göstermeleri açısından son derece önemlidir. Üniversitelerin, öğrencilere rehberlik hizmetleri, staj ve iş olanakları gibi destekleyici kaynaklar sunarak, onların bu süreçte kendilerine güvenmelerini ve becerilerini geliştirmelerini sağlamak büyük bir fayda sağlayacaktır. Bu tür destekler, gençlerin geleceğe daha umutlu bakmalarına ve iş bulma süreçlerinde daha aktif olmalarına katkıda bulunabilir.

Toplumun işsizlik sorununu ele almak ve istihdam fırsatlarını artırmak da gençlerin gelecek kaygılarını hafifletmek adına kritik bir adımdır. İş bulma kaygısını oluşturan unsurlar incelendiğinde, işsiz kalma stresi, ülke koşulları, bireyin kendisinden kaynaklanan problemler ve çevresel faktörlerin

önemli rol oynadığı belirtilmektedir (Eş ve Durak, 2018; Demir, 2016; Lim ve ark., 2018). Bu unsurlar, gençlerin iş bulma konusundaki kaygılarını artıran etmenler olarak öne çıkmaktadır.

Ayrıca, deneyimsizlik, istihdam yetersizliği, çaresizlik, ayrımcılık ve bireysel yeterlilik gibi faktörler de iş bulma kaygısını etkileyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır (Demir, 2016). Bu bağlamda, gençlerin yeteneklerini geliştirmek, iş hayatına hazırlık süreçlerinde deneyim kazanmalarını sağlamak ve eşit fırsatlar sunarak ayrımcılığın önüne geçmek, iş bulma kaygısının azaltılmasına yönelik atılacak adımlardır.

Sonuç olarak, gençlere yönelik yapılacak destekleyici çalışmalar ve toplumun iş gücü piyasasındaki durumu iyileştirme çabaları, üniversite öğrencilerinin iş bulma kaygılarını yönetmelerine ve geleceğe daha umutlu bakmalarına yardımcı olacaktır. Eğitim kurumları ve toplumun iş birliği içerisinde yürütülecek çabalar, genç bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmeleri ve kariyer hedeflerine ulaşmaları açısından kritik bir rol oynayacaktır.

1.2.4. İş Bulma Kaygısını Etkileyen Faktörler

Çevresel faktörler, iş bulma kaygısını etkileyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Özellikle küçük yerleşim birimlerinde, referans sistemlerinin yaygın olması, kişilerin iş bulma sürecinde bağlantılarının ve tanıdıklarının önemini artırmaktadır. Bu durum, iş arayan bireylerin sosyal ağlarının yanı sıra mesleki bilgi ve becerilerinin de iş bulma sürecinde etkili olduğunu göstermektedir. Kişilerin, sosyal çevrelerinden elde ettikleri destek ve fırsatlar, iş bulma kaygısını azaltmada kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, sosyal ağların ve toplumsal bağlantıların güçlendirilmesi, gençlerin iş bulma sürecinde daha az kaygı duymalarına yardımcı olabilir. Bu nedenle, üniversitelerin staj olanakları, iş bulma fuarları ve rehberlik hizmetleri gibi destekleyici programlar sunarak öğrencilerin sosyal bağlantılarını geliştirmelerine olanak tanımaları önemlidir. (Ersoy Kart ve Erdost, 2008).

1.2.5. Türkiye’de Genç İşsizliği

Aloğlu (2020) işsizlik sorununun Türkiye’de özellikle 15-24 yaş grubundaki gençlerde yoğunlaştığını belirtmektedir. Gençlerin iş gücüne katılamaması, işsizlik oranlarının

yükselmesine ve dolayısıyla ciddi bir üretim kaybına yol açmaktadır. İşsizlik, ekonomik sorunların yanı sıra sosyal sorunların da artmasına neden olmaktadır. Bu durum, işsizliğin sadece ekonomik bir problem değil, aynı zamanda toplumsal bir kriz olduğunu göstermektedir. Türkiye'deki işsizlik sorununun yapısal boyutu, ekonomik krizler ve hızlı nüfus artışı gibi faktörlerden kaynaklanmaktadır. Bu durum, işini kaybedenlerin yanı sıra istihdamda olan bireyleri de etkilemekte, böylece toplumsal kaygıların artmasına yol açmaktadır (Aytaç ve Keser, 2002). Gençlerin işsizlik sorunu, yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal düzeyde de önemli sonuçlar doğurmakta, bu nedenle çözüm yolları geliştirmek elzem hale gelmektedir.

1.2.6. İşsizliğin Nedenleri

Kaya (2022) işsizlik sorununu gençler arasında yaygın bir problem olarak tanımlamakta ve bunun kaygı duygusunun ortaya çıkmasına neden olduğunu belirtmektedir. Gençlerin iş bulma beklentilerinin gerçekleşmemesi, umutsuzluk, çaresizlik ve bunalım hissi gibi duygusal tepkilere yol açarak geleceğe dair endişeleri artırabilir. Ancak, kaygı bazen olumlu sonuçlar da doğurabilir; örneğin, başarısızlık korkusu, bir bireyi hedeflerine ulaşmak için daha fazla çaba sarf etmeye motive edebilir. Bu

bağlamda, kaygının şiddeti ve hedefin zorluk derecesi, kaygının etkilerinin olumlu veya olumsuz olmasını belirlemektedir (Akgün ve ark., 2007).

Genç işsizliğin nedenleri iki düzeyde incelenebilir. Mikro düzeyde, etnik köken, kişisel yetenekler, çalışma tercihleri ve ilk iş beklentileri gibi bireysel faktörler önemli bir yer tutarken, makro düzeyde ise yetersiz eğitim, iş gücü piyasasındaki hareketlilik faktörleri ve ekonomik büyüme eksiklikleri gibi yapısal nedenler öne çıkmaktadır (Murat ve Şahin, 2011; Taşcı ve Darıcı, 2009). Türkiye'de genç işsizliğini etkileyen yapısal faktörler arasında eğitim kalitesi, aldıkları eğitimin iş becerilerine yansımaları ve gençlerin emek talebi ile iş talepleri arasındaki farklılıklar bulunmaktadır (Çetinkaya, 2010). Ayrıca, gençlerin öğrencilik durumlarının, istihdama geç katılmalarına neden olduğu ve bu durumun işsizlik riskini artırabileceği ifade edilmektedir. Kadınlar açısından ise ev işleriyle meşgul olmanın işsizlikte bir faktör olabileceği vurgulanmaktadır. Bu veriler, genç işsizliğin hem bireysel hem de yapısal düzeyde karmaşık bir problem olduğunu göstermektedir.

1.2.7. Üniversite Öğrencilerinde İş Bulamama ve İşsizlik Kaygısı ile İlgili Yapılan Araştırmalar

İbiş (2023), teknolojik gelişmelerin insan ihtiyacını azaltmasıyla birlikte işsizlik kaygısının önemli bir sorun haline geldiğini belirtmektedir. Bu durum, özellikle meslek sahibi olmak için eğitim alan gençler için kaygı verici bir durumdur. Sınırlı istihdam imkanları, düşük ücretli işlerde çalışma zorunluluğu ve eğitim alanları dışında istihdam edilme durumu, bireylerde iş bulamayacakları düşüncesini pekiştirmektedir (Akgün, 2019).

Ülkemizde üniversite eğitimi alan gençler arasında işsizlik kaygısı, en yaygın kaygı türlerinden biri olarak öne çıkmaktadır (Yurdakul, 2006). Genç işsizlik oranlarının artışı ve üniversite mezunu işsiz sayısının yüksek olması, eğitim sürecindeki gençlerin kaygı seviyelerini artırmaktadır (Akgün, 2019). Bu bağlamda, eğitim alan gençlerin iş bulma kaygıları, hem bireysel psikolojik sağlıkları hem de toplumsal istihdam yapısı üzerinde önemli etkilere sahip olabilmektedir.

Üniversite eğitiminin son yıllarında olan gençler, gelecekle ilgili belirsizlikler ve işsizlik kaygıları yaşamaktadır. Bu kaygılar, işgücü piyasasında yer edinmeyi hedefleyen bireylerin işsiz kalma veya işlerinden çıkarılma korkuları ile ilişkilidir. Ayrıca,

benzer deneyimlere sahip olan kişilerin varlığı da bu kaygıları artırmaktadır (Akgün, 2019). Aloğlu (2020) bu durumu, gençlerin işsizlik kaygısının üniversite eğitimi alma kararlarıyla doğrudan ilişkili olduğunu vurgulayarak desteklemektedir.

Üniversite, gençlerin geleceği için kritik bir adım olup, mezuniyetleri genellikle iş veya işsizlik hayatının başlangıcı anlamına gelmektedir. Ancak, yapılan araştırmalar, üniversiteden mezun olan gençlerin işe yerleşme sürelerinin giderek uzadığını göstermektedir. Gençlik dönemi, bireyin sosyal kimliğini şekillendiren, özgüven kazandıran ve topluma saygı duymasını sağlayan önemli bir dönemdir. İş seçimi, gelecekteki planlar, kurulan arkadaşlıklar, iş bulamama korkusu ve sorumluluklar gibi faktörler, gençlerde kaygı yaratabilmektedir (Çakmak ve Hevedanlı, 2005).

Mütevellioğlu ve ark. (2010), yaptıkları çalışmada, gençlerin gelecek kaygıları ile cinsiyet, gelir düzeyi ve ailenin sosyo-ekonomik yapısı arasındaki ilişkileri inceleyerek, gençlerin bireysel gelecekleri konusunda %48,60 oranında kaygılı olduklarını tespit etmişlerdir. Ayrıca, üniversiteden mezun olduktan sonra istedikleri işi bulamama endişesi yaşayan öğrenci oranı ise %46 olarak belirlenmiştir. Türkiye'de son yıllarda bazı

bölümlerin mezun sayısının artması, bu bireylerin işsizlik sorunuyla karşılaşmalarına neden olduğu gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, gençlerin iş bulma kaygıları, sadece bireysel yaşamları değil, aynı zamanda toplumsal istihdam yapısı üzerinde de önemli etkilere sahip olabilmektedir.

İşsizlik, bireylerin yaşam standartlarını, psikolojik durumlarını, insan ilişkilerini ve genel hayata bakış açılarını olumsuz yönde etkileyen ciddi bir sorundur. Yetişensoy (2019) bu durumu, sürekli ve istikrarlı bir gelir elde etme imkânının eksikliği ile ilişkilendirerek vurgulamaktadır. Eğitimli bireylerin işsizlik sorunuyla karşılaşmadığı düşüncesi, gerçekte oldukça yanıltıcıdır. Günümüzde eğitim seviyesi yükseldikçe işsizlik oranının arttığı gözlemlenmektedir (Tekin, 2015).

2.GEREÇ ve YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin eğitim streslerinin iş bulma kaygıları üzerinde etkisinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir.

2.2. Araştırmanın Konusu ve Önemi

İnsanlar sosyal yaşamlarını sürdürebilmeleri ve refah içinde yaşayabilmeleri için çalışmak ve maddi kazanç sağlamak zorundadırlar. Bununla birlikte bireylerde çalışma ya da eğitim hayatına atılarak mesleki kazanç sağlama zaruriyeti doğmuştur. Bu kabulden yola çıkarak bu çalışmada Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Streslerinin İş Bulma Kaygıları Üzerinde Etkisini inceleyerek literatüre katkı yapmak ve gelecekteki çalışmalara ışık tutması hedeflenmiştir.

2.3. Araştırma Yöntemi, Evreni ve Örneklemi

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Fırat Üniversitesi Spor Bilimlerine bağlı 1510 lisans öğrencisi

oluştururken, örneklemini de yapılan güç analizi sonucunda 346 öğrenci oluşturmaktadır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından hazırlanan, katılımcıların bireysel ve demografik verilerini ortaya koyacak olan kişisel bilgi formu; ikinci bölümde Eğitim Stresi Ölçeği, üçüncü bölümde ise İş Bulma Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır.

2.4.1. Eğitim Stresi Ölçeği:

Ölçek Sun ve ark. (2011) tarafından geliştirilip, Çelik, Akın ve Sarıçam tarafından (2014) Türkçeye uyarlanan, 16 madde ve beş alt boyuttan ve 5’li likertten, (Hiç Katılmıyorum (1) ile Tamamen Katılıyorum (5)) oluşmaktadır. Ölçek alt boyutları; Çalışma Baskısı” 4, “İş Yüğü” 3, “Not Kaygısı” 3, “Öz Beklenti” 3 ve “Umutsuzluk” 3 madde şeklinde sıralanmıştır. Ölçekten alınan puanlar doğrultusunda en düşük 16 en yüksek 80 puan alınabilmektedir. Çelik, Akın ve Sarıçam (2014) ölçeğin Cronbach Alpha değerini .86 olarak saptamış olup, bu araştırma için ölçeğin Cronbach Alpha değeri .67 olarak bulunmuştur.

2.4.2. İş Bulma Kaygısı Ölçeği:

Araştırmada; öğrencilerin İş bulma kaygı düzeylerini ölçmek için Gül Şanlı ve ark. (2023) tarafından geliştirilen “İş Bulma Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 10 maddeden oluşan 4’lü likert şeklinde derecelenmiştir. Ölçekte 8 adet olumsuz madde (1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10) iki adet olumlu (4,8) madde bulunmaktadır. Ölçekten alınan en düşük puan 10 en yüksek puan 40 olacak şekilde belirlenmiştir. Ölçeğin güvenirliği hesaplanmış olup üniversite öğrencilerinin iş bulma kaygısını ölçülebilir olduğunu göstermektedir.

2.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde Lisanslı SPSS 24 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada istatistiksel analizlerin anlamlılık düzeyleri $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Verilerin yüzde ve frekans değerleri belirlendikten sonra, ilk olarak sosyo-demografik değişkenlere göre farklılaşmalara bakılıp verilerin normallik varsayımına Kurtosis ve Skewness değerlerine bakılarak dağılım normal olduğu görülmüştür. Değişkenlerimizde ikili gruplar için “Independent sample t-testi”, çoklu gruplar için ise “Tek yönlü varyans analizi (ANOVA)”, gruplar arası farklılıkları belirlemek amacıyla Tukey testi

kullanılmıştır. İki ölçek arasındaki ilişki için pearson korelasyon testi ve ölçekler arası etki için ise lineer regresyon testlerinden yararlanılmıştır.

3.BULGULAR

Tablo 1. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Demografik Bilgilerine Göre Dağılımları

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	154	44.5
	Erkek	192	55.5
Yaş	18-22 arası	117	51.2
	23-27 arası	113	32.7
	28 ve üzeri	56	16.1
Bölüm	Öğretmenlik	63	18.2
	Spor Yöneticiliği	84	24.3
	Antrenörlük	100	28.9
	Rekreasyon	99	28.6
Sınıf	1. sınıf	86	24.9
	2. sınıf	96	27.7
	3. sınıf	87	25.1
	4. sınıf	77	22.3
	Toplam	444	100.0

Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden fazla (%75.6), yaşlara göre 18- 22 yaş aralığında olan öğrencilerin (117) katılım sayıları diğer katılımcılara göre daha fazla olduğu, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bölümlerine bakıldığında antrenörlük bölümünde öğrenim görenlerin katılım sayısı (100) diğer bölümde öğrenim gören öğrencilere göre fazla olduğu, katılımcılarının hangi sınıfta öğrenim gördüğüne bakıldığında ise 2. sınıf öğrencilerinin

katılım oranlarının (%27.7) diğer sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmüştür.

Tablo 2. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Ortalama Puan Dağılımları

	N	Min.	Maks.	ort	Ss	Skewness	Kurtosis
E. S. Çalışma Baskısı	346	4.00	20.00	11.40	4.217	.261	-.558
E. S. İş Yükü	346	3.00	15.00	8.63	3.340	.025	-.826
E. S. Not Kaygısı	346	3.00	15.00	9.28	3.354	-.120	-.783
E. S. Öz Beklenti	346	3.00	15.00	8.97	3.526	.016	-.904
E. S. Umutsuzluk	346	3.00	15.00	9.40	3.445	-.260	-.802
Eğitim Stresi Toplam	346	16.00	80.00	47.70	15.779	-.006	-.620
İş Bulma Kaygısı Toplam	346	10.00	40.00	27.08	6.545	-.100	-.351

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi Durumlarının çalışma baskısı alt boyutunda minimum puan 4.00 maksimum puan 20.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 11.40 puan olduğu ve ortalamanın altında olduğu, iş yükü alt boyutunda minimum puan 3.00 maksimum puan 15.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 8.63 puan olduğu ve ortalamanın altında, not kaygısı alt boyutunda minimum puan 3.00 maksimum puan 15.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 9.28 olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu öz beklenti alt boyutunda minimum puan 3.00 maksimum puan 15.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 8.97 olduğu ve ortalamanın altında olduğu, umutsuzluk alt boyutunda minimum puan 3.00 maksimum puan 15.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın

9.40 olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu görülmüştür. Eğitim Stresi Ölçeği genel toplama baktığımızda minimum puan 16.00 maksimum puan 80 olduğu görülmüş olup ortalama puanın 47.70 olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin İş Bulma Kaygısı Ölçeği toplam puan ortalamalarına baktığımızda minimum puan 10.00 maksimum puan 40.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 27.08 puan olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu görülmüştür.

Tablo 3. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	t	p
Es Çalışma Baskısı	Kadın	154	11.4935	4.16058	.351	.726
	Erkek	192	11.3333	4.27134		
Es İş Yüğü	Kadın	154	8.6364	3.17222	-.012	.991
	Erkek	192	8.6406	3.47783		
Es Not Kaygısı	Kadın	154	9.6234	3.30987	1.694	.091
	Erkek	192	9.0104	3.37374		
Es Öz Beklenti	Kadın	154	9.2338	3.44668	1.228	.220
	Erkek	192	8.7656	3.58476		
Es Umutsuzluk	Kadın	154	9.6299	3.17043	1.089	.277
	Erkek	192	9.2240	3.64912		
ES Toplam Puan	Kadın	154	48.6169	15.15463	.962	.337
	Erkek	192	46.9740	16.26625		
İBK Toplam Puan	Kadın	154	27.2078	5.94932	.315	.753
	Erkek	192	26.9844	7.00148		

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında ve alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerinin eğitim stresi ve iş bulma kaygılarına üzerinde bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Tablo 4. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumlarının Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Yaş	N	Ort.	Ss	f	p	farklar
ES Çalışma Baskısı	18-22 ^A	177	11.4407	4.50733	.803	.449	-
	23-27 ^B	113	11.0796	3.20474			
	28 ve üzeri ^C	56	11.9464	5.01061			
	Toplam	346	11.4046	4.21706			
ES İş Yüğü	18-22 ^A	177	8.5480	3.61172	.516	.597	-
	23-27 ^B	113	8.5752	2.52419			
	28 ve üzeri ^C	56	9.0536	3.88198			
	Toplam	346	8.6387	3.34050			
ES Not Kaygısı	18-22 ^A	177	8.9096	3.44812	3.101	.046	A-C
	23-27 ^B	113	9.4425	2.90301			
	28 ve üzeri ^C	56	10.1429	3.75828			
	Toplam	346	9.2832	3.35453			
ES Öz Beklenti	18-22 ^A	177	8.6271	3.63489	2.159	.117	-
	23-27 ^B	113	9.1681	3.13364			
	28 ve üzeri ^C	56	9.6786	3.84285			
	Toplam	346	8.9740	3.52661			
ES Umutsuzluk	18-22 ^A	177	8.8418	3.44401	5.098	.007	A-B,C
	23-27 ^B	113	9.8938	3.03951			
	28 ve üzeri ^C	56	10.1964	3.94240			
	Toplam	346	9.4046	3.44537			
ES Toplam Puan	18-22 ^A	177	46.3672	16.8923	1.927	.147	-
	23-27 ^B	113	48.1593	12.3621			
	28 ve üzeri ^C	56	51.0179	17.8954			
	Toplam	346	47.7052	15.7792			
İBK Toplam Puan	18-22 ^A	177	26.3672	6.43725	3.428	.034	A-C
	23-27 ^B	113	27.2832	6.47725			
	28 ve üzeri ^C	56	28.9464	6.74313			
	Toplam	346	27.0838	6.54584			

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında, çalışma baskısı, iş yükü ve öz

beklenti alt boyutlarında yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Not kaygısı ve umutsuzluk alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda not kaygısı alt boyutunda 18-22 yaşları ile 28 ve üzeri yaşları arasında, umutsuzluk alt boyutunda ise 18-22 yaşları ile diğer yaş grupları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Yaşların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda ise 18-22 ile 28 ve üzeri yaş grupları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaş durumlarının eğitim stresi ve iş bulma kaygılarına bir etkisi olduğu ve yaşlar ilerledikçe stresin ve iş bulma kaygısının arttığı görülmüştür.

Tablo 5. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumlarının Bölüm Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

		Bölüm	N	Ort.	Ss	f	p	Farklar
ES Çalışma Baskısı		Öğretmenlik ^A	63	9.9683	2.98366	5.107	.002	A-D
		Spor Yöneticiliği ^B	84	11.3810	4.28476			
		Antrenörlük ^C	100	11.2000	4.36931			
		Rekreasyon ^D	99	12.5455	4.41073			
		Toplam	346	11.4046	4.21706			
ES İş Yükü		Öğretmenlik ^A	63	8.8095	2.78740	2.272	.080	-
		Spor Yöneticiliği ^B	84	8.2381	3.57238			
		Antrenörlük ^C	100	8.2200	3.39512			
		Rekreasyon ^D	99	9.2929	3.33886			
		Toplam	346	8.6387	3.34050			
ES Not Kaygısı	Not	Öğretmenlik ^A	63	9.2222	3.62093	1.385	.247	-
		Spor Yöneticiliği ^B	84	9.6190	3.10035			
		Antrenörlük ^C	100	8.7500	3.55441			
		Rekreasyon ^D	99	9.5758	3.15288			
		Toplam	346	9.2832	3.35453			
ES Öz Beklenti		Öğretmenlik ^A	63	9.0317	3.52854	.408	.747	-
		Spor Yöneticiliği ^B	84	9.1548	3.33833			
		Antrenörlük ^C	100	8.6500	3.77759			
		Rekreasyon ^D	99	9.1111	3.44901			
		Toplam	346	8.9740	3.52661			
ES Umutsuzluk		Öğretmenlik ^A	63	8.9524	3.34292	2.113	.098	-
		Spor Yöneticiliği ^B	84	10.0595	3.25003			
		Antrenörlük ^C	100	8.9400	3.65099			
		Rekreasyon ^D	99	9.6061	3.39813			
		Toplam	346	9.4046	3.44537			
ES Toplam Puan		Öğretmenlik ^A	63	45.9841	13.32290	1.608	.187	-
		Spor Yöneticiliği ^B	84	48.4524	15.08003			
		Antrenörlük ^C	100	45.7600	16.94502			
		Rekreasyon ^D	99	50.1313	16.41468			
		Toplam	346	47.7052	15.77982			
İBK Toplam Puan		Öğretmenlik ^A	63	27.7937	6.71579	2.039	.108	-
		Spor Yöneticiliği ^B	84	27.4524	6.01485			

Antrenörlük ^C	100	27.6700	6.78092
Rekreasyon ^D	99	25.7273	6.52439
Toplam	346	27.0838	6.54584

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında, , iş yükü, not kaygısı, öz beklenti ve umutsuzluk alt boyutlarında bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Çalışma baskısı alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm durumlarının eğitim stresi toplam puanlarına ve iş yükü, not kaygısı, öz beklenti, umutsuzluk alt boyutlarına ve iş bulma kaygılarına bir etkisi olmadığı ancak rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin eğitim stresinde çalışma baskısının fazla olduğu görülmüştür.

Tablo 6. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumlarının Bölüm Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Sınıf	N	Ort.	Ss	f	p	Farklar
ES Çalışma Baskısı	1. sınıf ^A	86	11.8837	4.71398	.540	.665	-
	2. sınıf ^B	96	11.3542	4.13961			
	3. sınıf ^C	87	11.1149	3.50556			
	4. sınıf ^D	77	11.2597	4.49093			
	Toplam	346	11.4046	4.21706			
ES İş Yüğü	1. sınıf ^A	86	8.7326	3.80224	.720	.540	-
	2. sınıf ^B	96	8.2917	3.26357			
	3. sınıf ^C	87	9.0000	2.93337			
	4. sınıf ^D	77	8.5584	3.33440			
	Toplam	346	8.6387	3.34050			
ES Not Kaygısı	1. sınıf ^A	86	9.4302	3.46933	4.441	.004	B-C
	2. sınıf ^B	96	8.3125	3.49228			
	3. sınıf ^C	87	10.0460	2.57406			
	4. sınıf ^D	77	9.4675	3.60038			
	Toplam	346	9.2832	3.35453			
ES Öz Beklenti	1. sınıf ^A	86	8.721	3.87085	1.295	.276	-
	2. sınıf ^B	96	8.4583	3.73015			
	3. sınıf ^C	87	9.2529	2.73742			
	4. sınıf ^D	77	9.4156	3.63228			
	Toplam	346	8.9740	3.52661			
ES Umutsuzluk	1. sınıf ^A	86	9.6977	3.66885	1.607	.187	-
	2. sınıf ^B	96	8.8125	3.33502			
	3. sınıf ^C	87	9.3678	3.00819			
	4. sınıf ^D	77	9.8571	3.73361			
	Toplam	346	9.4046	3.44537			
ES Toplam Puan	1. sınıf ^A	86	48.6163	18.03733	1.094	.352	-
	2. sınıf ^B	96	45.2292	15.84894			
	3. sınıf ^C	87	48.7816	11.83454			
	4. sınıf ^D	77	48.5584	16.83003			
	Toplam	346	47.7052	15.77982			
İBK Toplam Puan	1. sınıf ^A	86	28.1860	6.64656	1.202	.309	-
	2. sınıf ^B	96	26.4167	6.23685			

3. sınıf ^C	87	26.9770	5.68551
4. sınıf ^D	77	26.8052	7.60720
Toplam	346	27.0838	6.54584

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında, çalışma baskısı, iş yükü, öz beklenti ve umutsuzluk alt boyutlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Not kaygısı alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda 2.sınıfta bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile 3. sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm durumlarının eğitim stresi ve iş bulma kaygılarına bir etkisi olmadığı ancak 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin not kaygılarının fazla olduğu görülmüştür.

Tablo 7. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumları Korelasyon Testi Sonuçları

		Eğitimde Ölçeği	Stres İş Bulma Kaygısı Ölçeği
Eğitimde Ölçeği	Pearson	1	.401**
	Correlation		
İş Bulma Kaygısı Ölçeği	Sig. (2-tailed)		.000
	Pearson	.401**	1
	Correlation		
	Sig. (2-tailed)	.000	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Eğitimde Stres Ölçeği ile İş Bulma Kaygısı Ölçeğine verdikleri cevaplara göre iki ölçek arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır.

Tablo 8. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Stresi ve İş Bulma Kaygısı Durumları Regresyon Testi Sonuçları

Bağımlı değişken: Eğitim Stresi

(Bağımsız)	B	Std. Hata	β	R	R^2	t	p
İş							
Bulma	21.541	3.318	.401	.401	.161	6.493	.000
Kaygısı	.966	.119				8.112	.000

F=8.007; p<0.000

Çalışmaya katılan öğrencilerin eğitim stresi ile iş bulma kaygısı arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($R=.401$, $R^2=.161$). Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının psikolojik rahatlık üzerinde pozitif yönde, %16.1'lik oranla orta düzeyde bir etki olduğu tespit edilmiştir ($R^2= .161$ $p<0.05$).

4.TARTIŞMA

Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden fazla (%75.6), yaşlara göre 18- 22 yaş aralığında olan öğrencilerin (117) katılım sayıları diğer katılımcılara göre daha fazla olduğu, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bölümlerine bakıldığında antrenörlük bölümünde öğrenim görenlerin katılım sayısı (100) diğer bölümde öğrenim gören öğrencilere göre fazla olduğu, katılımcılarının hangi sınıfta öğrenim gördüğüne bakıldığında ise 2. sınıf öğrencilerinin katılım oranlarının (%27.7) diğer sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmüştür.

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi Durumlarının çalışma baskısı alt boyutunda minimum puan 4.00 maksimum puan 20.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 11.40 puan olduğu ve ortalamanın altında olduğu, iş yükü alt boyutunda minimum puan 3.00 maksimum puan 15.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 8.63 puan olduğu ve ortalamanın altında, not kaygısı alt boyutunda minimum puan 3.00 maksimum puan 15.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 9.28 olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu öz beklenti alt boyutunda minimum puan 3.00 maksimum puan 15,00 olduğu

görülmekte olup ortalama puanın 8.97 olduğu ve ortalamanın altında olduğu, umutsuzluk alt boyutunda minimum puan 3,00 maksimum puan 15.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 9.40 olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu görülmüştür. Eğitim Stresi Ölçeği genel toplama baktığımızda minimum puan 16.00 maksimum puan 80 olduğu görülmüş olup ortalama puanın 47.70 olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin İş Bulma Kaygısı Ölçeği toplam puan ortalamalarına baktığımızda minimum puan 10.00 maksimum puan 40.00 olduğu görülmekte olup ortalama puanın 27.08 puan olduğu ve ortalamanın üstünde olduğu görülmüştür.

Yaptığımız çalışmaya benzer çalışmalara baktığımızda Temel (2022)'in öğrenciler üzerine yaptığı çalışma da eğitim stresi ölçeğinden alınan puanlar ortalamanın üstünde olduğu görülmüştür, Yılmaz Karabulutlu, Gündüz Oruç ve Bahçecioğlu Turan, (2019), Demirbağ, Bulut ve Çalık (2021), Köse ve ark. (2021), Gülşah ve ark. (2021), yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin eğitim stresi düzeylerinin orta düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. İş bulma kaygısı genel ortalamalarında ise Akdemir (2021)'in öğrenciler üzerine yaptığı çalışma sonucunda öğrencilerin iş bulma kaygısı ölçeğine verdikleri cevapların ortalamanın üzerinde olduğunu görülmektedir.

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında ve alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerinin eğitim stresi ve iş bulma kaygılarına üzerinde bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Benzer çalışmalar incelendiğinde bizim çalışmamızın bulguları ile örtüşen birçok çalışmanın olduğu gibi örtüşmeyen çalışmalara da rastlanmıştır. Koyuncu (2015)'un üniversite öğrencilerine yaptığı çalışma sonucunda öğrencilerin eğitim stresi düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür, yine; Yıldırım (2013), Izgar (2015), Cam (2004), Erdoğan ve ark. (2009), Özkaya ve ark. (2008), Sayar (2005) yaptıkları çalışmaların sonuçları bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Bizim çalışmamızla örtüşmeyen çalışmalara baktığımızda ise Temel (2022), Aslan ve Aktürk (2018), Sökmen (2005), Aysan (1998), Balkar ve Özgan (2008), Yetim (2014) çalışmalarında öğrencilerin eğitim stres düzeylerinin cinsiyet açısından farklılık gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında, çalışma baskısı, iş yükü ve öz beklenti alt boyutlarında yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Not kaygısı ve umutsuzluk alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda not kaygısı alt boyutunda 18-22 yaşları ile 28 ve üzeri yaşları arasında, umutsuzluk alt boyutunda ise 18-22 yaşları ile diğer yaş grupları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Yaşların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda ise 18-22 ile 28 ve üzeri yaş grupları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaş durumlarının eğitim stresi ve iş bulma kaygılarına bir etkisi olduğu ve yaşlar ilerledikçe stresin ve iş bulma kaygısının arttığı görülmüştür.

Literatür incelendiğinde Yetim (2014), yaptığı çalışmada yaşı büyük olan öğrencilerin daha fazla stres yaşadığını ifade etmektedir. Yine Temel (2022), Persaud ve Persaud (2016), çalışmalarında öğrencilerin yaşları büyüdükçe stres durumlarının daha fazla olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca Balkar ve Özgan

(2008), yaptığı çalışmada anlamlı bir farklılık bulamamışlar, ancak 25 yaş üzeri öğrencilerde stres durumunun daha fazla algılandığı ve bunu da gelecek kaygısıyla yorumlamıştır.

İş bulma kaygısı yaş durumunda literatür incelendiğinde Akdemir (2021), yaptığı çalışmada öğrencilerin yaşları ile iş bulma kaygısı arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Yine Eti (2022) yaptığı çalışma da spor bilimleri öğrencilerinin yaşlarının iş bulma kaygısına göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında, , iş yükü, not kaygısı, öz beklenti ve umutsuzluk alt boyutlarında bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Çalışma baskısı alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm durumlarının eğitim stresi toplam puanlarına ve iş yükü, not kaygısı, öz beklenti, umutsuzluk alt boyutlarına ve iş

bulma kaygılarına bir etkisi olmadığı ancak rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin eğitim stresinde çalışma baskısının fazla olduğu görülmüştür.

Çalışmamızla ilgili literatür taraması yapıldığında Izgar (2015), eğitim fakültesi öğrencileriyle diğer fakülteler arasında yapılan çalışmada diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin eğitim stres düzeyleri eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden daha fazla olduğu görülmektedir. Ardıç (2009)' ın ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada anlamlı bir farklılık görülmüştür. Macit (2017) yaptığı çalışmada öğrencilerin eğitim stres düzeyinin bölüm değişkeni açısından anlamlı farklılığa ulaşmıştır, spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin stres düzeyleri diğer fakültede öğrenim gören öğrencilere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Yine Turaç (2017) ve Çakmak ve Hevedanlı (2005), yaptıkları çalışmada eğitim stres düzeyinin bölüm açısından bir farklılık göstermediğini belirtmişlerdir.

İş bulma kaygısı ile bölüm değişkeni üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, Üstün Dedekoç ve ark. (2014), yaptığı çalışmada öğrencilerin bölümlerinden kaynaklı iş bulma kaygı düzeylerinin değiştiğini ifade etmektedir. Ilgar ve Cihan (2019), yaptıkları çalışma da spor yöneticiliği öğrencilerinin iş bulma

kaygılarının daha fazla olduğunu bulmuşlardır. Akdemir (2021), yaptığı çalışmada öğrencilerin bölümlerinin iş bulma kaygılarına etkisinin olduğunu söylemektedir. Ertekin (2020), yaptığı çalışma da ise öğrencilerin bölümlerinin iş bulma kaygıları üzerinde bir etkisinin olmadığı görülmektedir.

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin Eğitim Stresi ölçeğinin toplam puanlarında, , çalışma baskısı, iş yükü, öz beklenti ve umutsuzluk alt boyutlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Not kaygısı alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklılıkların hangi gruplar arasında olduğuna baktığımızda 2.sınıfta bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile 3. sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. İş Bulma Kaygısı ölçeğinin toplam puanlarına baktığımızda sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Buna göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm durumlarının eğitim stresi ve iş bulma kaygılarına bir etkisi olmadığı ancak 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin not kaygılarının fazla olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim stres düzeyi sınıf değişkeni üzerine yapılan literatür araştırmalarında Macit (2017), yaptığı çalışma da öğrencilerin eğitim stresi düzeyi sınıf

açısından farklılık göstermediğini belirtmiştir, Turaç (2017), spor bilimleri fakültesi öğrencilerine yaptığı bir çalışmada öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflarının eğitim stresi düzeylerine bir etkisinin olmadığını söylemektedir. Akbulut (2016) yaptığı çalışmada 4. Sınıf öğrencilerin eğitim stresi düzeyi fazla olduğunu bunun da öğrencilerin mezun durumda olmaları ve gelecek kaygısına düşmelerine bağlamıştır, Bayram (2019) lise öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada 12. Sınıf öğrencilerin eğitim stresi düzeyinin fazla olduğu ve bu da öğrencilerin üniversite sınavına hazırlık süreci döneminde olduklarından dolayı olduğunu belirtmiştir, Temel (2022), öğrencilerin eğitim stresi düzeylerinin sınıf açısından bir farklılık olduğu ve 2. sınıf öğrencilerinin eğitim stres düzeylerinin daha fazla olduğu görülmektedir, yine Yetim (2014), Feld ve Shusterman (2015), Liu (2017), Balta Özkan (2019) yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin sınıf dereceleri arttıkça eğitim stresi düzeylerinin de arttığı görülmüştür.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Eğitimde Stres Ölçeği ile İş Bulma Kaygısı Ölçeğine verdikleri cevaplara göre iki ölçek arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin eğitim stresi ile iş bulma kaygısı arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($R=.401$,

$R^2=.161$). Akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının psikolojik rahatlık üzerinde pozitif yönde, %16.1'lık oranla orta düzeyde bir etki olduğu tespit edilmiştir ($R^2= .161$ $p<0,05$).

Sonuç olarak spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin eğitim stresi ve iş bulma kaygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve bunun da %16.1 oranında bir etki yarattığı söylenebilir, öğrencilerin cinsiyet durumlarının eğitim stresine ve iş bulma kaygısına bir etkisinin olmadığı, yaş durumlarına baktığımızda eğitim streslerinde yaşlar ilerledikçe not kaygısı ve umutsuzluğun olduğu ve yine iş bulma kaygısında da yaşlar ilerledikçe kaygı düzeyinin arttığı, öğrencilerin okudukları bölümlerine baktığımızda eğitim streslerinde rekreasyon bölümde okuyan öğrencilerin çalışma baskının fazla olduğu ancak genel anlamda eğitim stresi düzeylerinde ve iş bulma kaygılarında bölümlerinin bir etkisinin olmadığı ve yine son olarak öğrencilerin sınıf düzeylerine baktığımızda öğrencilerin eğitim stresi düzeylerinde 3. Sınıf öğrencilerinin not kaygılarının fazla olduğu ancak genel anlamda eğitim stresi düzeylerinde ve iş bulma kaygılarında öğrenim gördükleri bölümün bir etkisinin olmadığı görülmektedir.

- Öğrencilere, lise öğrenim süreçlerinden başlamak üzere eğitim koçları eşliğinde özel olarak iş kolları, mesleki eğitim ve öğrencinin durumuna göre öğrenim görebileceği üniversite tercihlerine yönlendirme yapmak.
- Öğrencilere stres düzeylerini azaltmak adına sosyal faaliyetlere yönlendirmek.
- Öğrencilerin iş bulma kaygılarını azaltabilmek için cesaretlendirmek ve iş istihdamı alanları yaratabilmek.

5. KAYNAKLAR

- Adak, N. (2010). Sosyal bir problem olarak işsizlik ve sonuçları. Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi, 21(2), 105-116.
- Akbulut N. (2016). Üniversite Öğrencilerin Örtük Program Algılama Düzeyleri ile Eğitim Stresi Algılama Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Akdemir (2021). Belirsizliğe Tahammülsüzlük Algısı Ve Kariyer Uyum Yetenekleri Kısılacında İş Bulma Kaygısı. Yüksek Lisans Tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Burdur.
- Akgün S, (2019). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasındaki ilişki. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı, Sakarya.
- Akgün, A., Gönen, S., & Aydın, M. (2007). İlköğretim fen ve matematik öğretmenliği öğrencilerinin kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 6(20), 283-299.
- Aloğlu A, (2020). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin işsizlik kaygı düzeylerinin bölüm değişkenine

göre karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetimi Anabilim Dalı, Burdur.

Aslan H., &Aktürk U. (2018). Nursing Education Stress Levels Of Nursing Students and The Associated Factors. *Annals Of Medical of Research*, 25(4).

Aysan, F. (1998). Lise Öğrencilerinin Stres Yaşantılarında Kullandıkları Başa Çıkma Stratejilerinin Bazı değişkenler Açısından İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Aytaç S., & Keser, A. (2002). İşsizliğin çalışan birey üzerindeki etkisi: İşsizlik kaygısı. iş, güç. *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 4(2).

Balamurugan, M., & Kumaran, D. (2008). Development and Validation of Students's Stres Scale. *Online Submission*, 7(1), 35-42.

Balkar, B., & Özgan, H. (2008). Eğitim Fakültesi Öğrencileri Tarafından Sınıfta Algılanan Stres Nedenleri ve Kişisel Nedenlerin Stres Olan Etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(24), 337-350.

Balta-Özkan, A. (2019). İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Duygusal Okuryazarlık ve Akademik Stres Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi,

Rize: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Baltaş, A., & Baltaş, Z. (2000). Stres ve Başa Çıkma Yolları. (20. Baskı). İstanbul: Remzi Kitapevi.

Baltaş, Z., & Baltaş, A. (2008), Stres ve başa çıkma yolları (25. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Barut, Y., Özkamalı, E., & Tıngır, S. (2010). Çalışan kadınlarla çalışmayan kadınların stresle başa çıkma yolları. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3 (14), 120-130.

Bayram, S. B. (2019). Ergenlerin Mükemmeliyetçilik Özellikleri ve Akademik Alanda Arzuların Ertelenmesi ile Akademik Stres Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 35- 41-55.

Beck, A. T. (1991). Cognitive therapy: A 30-year retrospective. American Psychologist, 46(4), 368-375.

Blazer, C. (2010). Teacher burnout. Information Capsule. Vol. 1004.

Boğazlıyan, E. E., Bozgeyikli, H. & Taşgın, Ö. (2017). Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki. Hak-İş Uluslararası Emek Ve Toplum Dergisi, 6(15), 551-567.

- Brown, D. H. (2000). Principles of Language Learning & Teaching, Longman.
- Cam, E. (2004, Çalışma yaşamında stres ve kamu kesiminde kadın çalışanlar, <http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uib/article/viewArticle/71/11>. 01.2013.
- Celik, I., Akin, A., & Saricam, H. (2014). A Scale Adaptation Study Related to the Examination of Adolescents' Levels of Educational Stress. Üniversitepark Bülten, 3(1-2), 44-55. Doi: 10.12973/unibulletin.312.4.
- Chen, L., & Zeng S. (2021). The relationship between intolerance of uncertainty and employment anxiety of graduates during COVID-19: The moderating role of career planning. Front. Psychol., 12,694785. doi: 10.3389/fpsyg.2021.694785.
- Conner, J., Galloway, M., & Pope, D. (2009). Success with Less Stress. Educational Leadership, 67(4), 54-58.
- Copeland, E. P. (2008). Stress in Children and Adolescents: Tips For Parents. National Association of School Psychologists Communiqué, 37(3). Retrieved From [Http://Www.Nasponline.Org/Families/Stress.Pdf](http://www.nasponline.org/families/stress.pdf).
- Cüceloğlu, D. (2003). İnsan ve davranışı (12. baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Cüceloğlu, D. (2020). İnsan ve davranışı. Remzi Kitapevi.7. basım. İstanbul.
- Çakmak, Ö., & Hevedanlı, M. (2005). Eğitim ve fen edebiyat fakülteleri biyoloji bölümü öğrencilerinin kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 4(14), 115-127.
- Çetinkaya, E. (2010). Genç İşsizliğin Teorik Açıklamalar, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, 58, 2010,45-57.
- Çolakoglu, T., Kanyılmaz Polat, E., & Gezer Aydın, G. (2017). İktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine bir araştırma: Biga IIBF örneği. International Journal of Innovative Approaches in Social Sciences, 1(1), 29-39.
- Çoruh, Y. (2003). Denetim odağı ile stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Demir, B. (2016). Yapısal eşitlik modeli ile öğrencilerin iş bulma kaygılarına yönelik ölçek geliştirme: Cumhuriyet Üniversitesi İİBF’de bir uygulama. Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Sayısal Yöntemler Bilim Dalı.

- Demir, O., & Tektaş, M., (2018). Üniversite Öğrencilerinin Eğitim Stresi Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. II. International Symposium on Economics, Finance and Econometrics, December 6-7, Bandırma/Balıkesir.
- Demirbağ B, Bulut H., & Çalık K. (2021). Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitim Streslerinin Değerlendirilmesi. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 11(2), 159-164.
- Demirci, N., Engin, A. O., Bakay, İ., & Yakut, Ö. (2013). Stres ve Stresi Ortaya Çıkaran Durumların Öğrenci Üzerindeki Etkisi. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt:2, Sayı:3.
- Deniz, M. E., & Sümer, A. S. (2010). Farklı Öz anlayış Düzeylerine Sahip Üniversite Öğrencilerinde Depresyon, Anksiyete Ve Stresin Değerlendirilmesi. Eğitim ve Bilim, 35(158).
- Durak Batıgün, A., & Atay Kayış, A. (2014). Üniversite Öğrencilerinde Stres Faktörleri: Kişilerarası İlişki Tarzları Ve Problem Çözme Becerileri Açısından Bir Değerlendirme. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(2), 69-80.
- Duran, S. (2021). “Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısının davranışsal iktisat açısından incelenmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Iğdır Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Ana Bilim Dalı, İktisat Politikası Bilim Dalı, Iğdır.

Dursun, S. (2013). İşsizliğin sosyopsikolojik yönü: İşsizlik psikolojisi. Türk Metal Dergisi, 53.

Dursun, S. & Aytaç, S. (2009). "Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı". Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 28(1), 71-81.

Ercan, Ö. (1998). İlköğretim okulu öğrencilerinin aile özellikleri, öğrenilmiş çaresizlik düzeyleri ve stresle başa çıkma yolları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Erdoğan, T., Ünsar, A.S., & Süt, N. (2009). Stresin Çalışanlar Üzerindeki Etkileri: Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 14 (2), 447-461.

Ergür, D. O. (2004). Yabancı dil öğrenim sürecinde kaygı. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26, 48-53.

Erözkan, A. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Kişiler Arası Duyarlılık Ve Depresyon Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:14.

- Ersoy-Kart, M., & Erdost, H.E. (2008). Unemployment Worries among Turkish University Students. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 36(2), 275- 288.
- Ertekin, A.B. (2020). “Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerin Girişimcilik Düzeyleri İle Kariyer Farkındalıkları Arasındaki İlişki”, İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 7(3), 14-27.
- Eş, A., & Durak, H. S. (2018). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş bulma kaygılarına yönelik ölçek geliştirme: Abant İzzet Baysal Üniversitesi örneği. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14, 115-127.
- Ethel, R. (1994). Stresle başa çıkmada kendimizle olumlu diyalog. İçinde: Şahin, N. H. (Ed.). *Stresle başa çıkma*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Eti, R. (2022). Z kuşağı spor bilimleri öğrencilerinin kariyer algısı ve iş bulma kaygısı. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı, Spor Yönetimi Programı, Denizli.
- Feld, L. D., & Shusterman, A. (2015). Into the pressure cooker: Student stress in college preparatory high schools. *Journal of adolescence*, 41, 31-42.

- Fidan, N. (1996). Eğitim psikolojisi. Okulda Öğrenme ve Öğretme. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Folkman, S., & Lazarus, R.S. (1987). Transactional theory and research on emotions and coping. *European Journal of Personality*, 1, 141-169.
- Gökgöz, H. (2013). Stresin Çalışanların Performansı Üzerine Etkisi: Öğretim Elemanları Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Edirne.
- Güney, A., & Çelik, E. (2019). Sosyal Sermaye ile İşsizlik Kaygısı Arasındaki İlişki: Atatürk Üniversitesi İİBF Son Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *İstanbul İktisat Dergisi*, 69(1), 103-131.
- Hesapçıoğlu, M. (2001). Postmodern / küresel toplumda eğitim, okul ve insan hakları. O. Oğuz, A. Oktay ve H. Ayhan (Der.). 21. yüzyılda eğitim ve Türk eğitim sistem (s. 39 80). İstanbul: Sedar Yayınları.
- Hou, S., Wu, S., Yu, X., Chen, W., & Zheng, W. (2021). Employment stress as a moderator of the relationship between proactive personality and career decision-making self efficacy. *Social Behavior and Personality*, 49(10), 1–13. <https://doi.org/10.2224/sbp.10735>.

- Huang, Y., Wang, Y., & Wang, H. (2019). Prevalence of mental disorders in China: a cross sectional epidemiological study, *The Lancet Psychiatry*, 6(3), 211–224.
- Izgar, H. (2015). Öğretmen Adaylarının Eğitim Stresi Ve Öğrenmeye Karşı Tutumları Üzerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:X, Sayı:II.
- İbiş, RN. (2023). Güzel Sanatlar Fakültesi Lisan Öğrencilerinin İşsizlik Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi: Dokuz Eylül Üniversitesi Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisan Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı. Isparta.
- Jang, S. M., & Kyoung, S. Y. (2013). The job-seeking stress and addictive behaviors among college students: focused on the mediating effect of anxiety. *Health and Social Welfare Review*, 33(4), 518-546.
- Karabulut, A. (2007). Türkiye’deki İşsizliği Önlemede Aktif İstihdam Politikalarının Rolü ve Etkinliği. Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Kasalak, G. (2020). “Mezun olduktan sonra öğretmen olacak mıyım?” Öğretmen adaylarında istihdam kaygısı, öz-şefkat ve yaşam

doyumunu. Öğretmen Eğitimi ve Eğitimciler Dergisi, 9(3), 309-327.

Kaya, L. (2022). “Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde işsizlik kaygısı ve okula yabancılaşma arasındaki ilişkinin incelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı, Aydın.

Kıcıır, B. (2017). Eğitimli Genç İşsizliği Üzerinden İşsizlik Kaygısına Bir Bakış. Çalışma ve Toplum Dergisi, 54(3), 1369-1391.

Koyuncu N. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Eğitim Stresi Düzeyi ile Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Mevlana Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Köse G, Ayhan H, Taştan S, İyigün E., & Özçakır A. (2021). Hemşirelik Öğrencilerinde Eğitim Stresi Algısı ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişki. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi 2021;8(1):58-64.

Lazarus, R. S. (1984). Stress, appraisal and coping. New York: Springer Publishing Folkman, Susan Company.

Lim, A. Y., Lee, S.-H., Jeon, Y., Yoo, R., & Jung, H.-Y. (2018). Job-seeking stress, mental health problems, and the role of perceived

- social support in university graduates in Korea. Journal of Korean Medical Science, 33(19).
<https://doi.org/10.3346/jkms.2018.33.e149>.
- Liu, F. (2017). Academic Stress And Mental Health Among Adolescents In Shenzhen, China. Master's Thesis. Queensland University Of Technology Faculty Of Health, Shenzhen.
- Macit O. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Eğitim Stresi Düzeylerinin ve Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Murat, S., & Şahin, L. (2011). Nedenleri ve sonuçları bakımından gençler arasında yaygınlaşan işsizlik. Istanbul Journal of Sociological Studies, 44, 1-48.
- Mütevellioglu, N., Zanbak, M. ve Mert, M. (2010). İşsizlik, Üniversiteli Gençlik ve Gelecek: Bir Alan Araştırmasının Bulguları. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 11 (1), 207- 229.
- Öner, N. (1989). Stres ve dinî inanç (4. Baskı). Ankara: TDV Yayınevi.
- Özkaya, O.M., Yakın, V., & Ekinci, T. (2008). Stres düzeylerinin çalışanların iş doyumu üzerine etkisi. Celal Bayar Üniversitesi çalışanları üzerine ampirik bir Araştırma. Yönetim ve Ekonomi, 15 (1), 163- 179.

Özmen, İ. (2008). Hayatın baskısına karşı sağlıklı tepki stres. İstanbul: Lamia Yayınları.

Palaz, A. (2015). Çalışma Hayatında Stres Ve Stresle Mücadele (Antalya Atatürk Devlet Hastanesi Hemşireleri Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul.

Pehlivan, İ. (2000). İş yaşamında stres. Ankara: Pegem Yayınları.

Persaud, I., & Persaud, N. (2016). The Relationship Between Socio-Demographics and Stress Levels, Stressors and Coping Mechanisms Among Undergraduate Students At A University in Barbados. International Journal of Higher Education, 5(1), 11-27.

Rice, P. L. (1999). Stress and health brooks. USA: Cole Publishing Company.

Savcı, M., & Aysan, F. (2014). Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Stres Düzeyi İle Stresle İle Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi.

Sayar, E. (2005). Yetiştirme Yurtlarında Strese Yol Açan Faktörler ve Ergenlerin Stresle Başa Çıkma Tarzları, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Scheid, T., & Brown, T. (2009). A handbook for the study of mental health: Social Contexts, Theories, and Systems, Cambridge University Press, Cambridge, UK.
- Schoenemann, P. T., Buddinger, T. F., Sarich, V. M., & Wang, W. S. Y. (2000). Brain size does not predict general cognitive ability within families. *Pnas*, 97 (9), 4932–4937.
- Selye H. (1976.) Stress in health and disease. Woburn, Mass.: Butterworth.
- Shin, J. Y. (2019). “Will I find a job when I graduate?”: Employment anxiety, self-compassion, and life satisfaction among South Korean college students. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 19(2), 239-256.
- Sökmen, A. (2005); Konaklama İşletmelerinde Yöneticilerin Stres Nedenlerinin Belirlenmesinde Cinsiyet Faktörü: Adanada Ampirik Bir Araştırma. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* Güz, 1: 1-27.
- Sun, J., Dunne, P. M., Hou, X., & Xu, X. (2011). Educational Stress Scale for Adolescents: Development, validity, and reliability with Chinese Students. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 26(2), 534-546.
- Şahin, N. H. (1998). Stresle başa çıkma: Olumlu bir yaklaşım. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

Taşçı, M., & Darıcı, B. (2009). Türkiye’de İşsizliğin Mikro Veri ile Farklı Tanımlar Altında, Cinsiyet Ayrımına Göre Analizi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 140-159.

TDK Türkçe Sözlük (1988). Komisyon (Cilt 2). Ankara: TDK Yayınları.

Tekin A, (2015). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı ,Isparta.

Tekin Tayfun, A. N., & Korkmaz, A. (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(17), 534-558.

Temel, M. (2022). Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitim Stresi İle Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Esasları Ana Bilim Dalı. Isparta.

Tengilimoğlu, D., & Okutan, M. (2002). İş ortamında stres ve stresle başa çıkma yöntemleri: Bir alan uygulaması. Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 3, 14-42.

- Turaç, G. (2017). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitim Stresi Düzeyi İle Öğrenmeye İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı. Kahramanmaraş.
- Uçar, F. (2004). Streste zihnin rolü ve strese bağlı zihinsel/ruhsal hastalıklar. Türk Psikoloji Bülteni, 10 (34-35), 85-102.
- Uğur, M. (2005). Stres Kavramı ve Psikiyatrik Hastalıklar. Medikal Açıdan Stres ve Çareleri Sempozyum Dizisi içinde, 13-33.
- Üstün, G., Dedekoç, Ş., Kavalalı, T., Öztürk F., Sapcı, Y., & Can, S. (2014). “Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin İş Bulmaya İlişkin Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi”, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(2), 200-221.
- Westen, D. (1996). Psychology: Mind, brain and culture. New York: John Wiley and Sons.
- Yazar-Aslan, B. (2015). Genç İşsizliğe Yönelik Alan Araştırması: Üniversite Öğrencileri Arasında Kaygı ve Umutsuzluk. Çalışma İlişkileri Dergisi, 6 (2), 71-86.
- Yetim, N. (2014). Ortaöğretim Öğrencilerinde Yansıtıcı Düşünme Becerisi, Akademik Stres Düzeyi ve Yabancı Dil Dersi

Akademik Başarı İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.

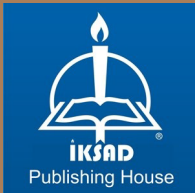
Yetişensoy, O. (2019). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının geleceğe yönelik işsizlik kaygısı düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Erzurum.

Yıldırım, F. (2013). İlköğretim Okullarında Örtük Program ve İlköğretim Öğrencilerinin Örtük Programdan Kaynaklanan Stres Algıları. Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, Elazığ.

Yılmaz Karabulutlu E., Gündüz Oruç F., & Bahçecioğlu Turan G, (2019). Öğrencilerin Hemşirelik Eğitimi Sürecinde Yaşadıkları Stresin Profesyonel Benlik Gelişimlerine Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, Araştırma Makalesi, 8(1), 10- 17.

Yılmaz, İ., Dursun, S., Güngör Güzeler, E., & Pektaş, K. (2014). Üniversite öğrencilerinin kaygı düzeyinin belirlenmesi: bir örnek çalışma. Electronic Journal of Vocational Colleges, 4(4), 16-26.

- Yöndem, Z. D. (2000). Hükümlü kadınların stresle baş etme stratejilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1, 185-199.
- Yurdakoş, E. (2001). Lecture notes on neurophysiology. Nobel Tıp Kitapları.
- Yurdakul, T. (2006). “Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bilim Dalı Seramik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin İşsizlik Kaygıları Üzerine Bir Araştırma”, Yayımlanmamış Yüksek, Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Uygulamalı Sanatlar Anabilim Dalı. Ankara.

ISBN: 978-625-378-400-3